

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 370/2015-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. augusta 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Tomášom Tomčovčíkom, advokátska kancelária, Nerudova 14, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 35 C 136/2012 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. marca 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (spolu ďalej len „sťažovateľky“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 35 C 136/2012.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 35 C 136/2012 sa sťažovateľky žalobou podanou okresnému súdu 29. mája 2012 domáhali proti žalovaným zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti (k bytu, pozn.), pričom okresný súd podľa sťažovateľiek koná v tejto ich veci so zbytočnými a neodôvodnenými prieťahmi, v dôsledku čoho sa prehĺbuje stav ich právnej neistoty a odďaľuje sa právoplatné ukončenie sporu. Podľa sťažovateľiek okresný súd 29. júna 2012 vyzval účastníkov, aby oznámili, či trvajú na ústnom prerokovaní veci. Na výzvu sťažovateľky reagovali 6. júla 2012 a žalovaní 12. júla 2012. Následne okresný súd 21. septembra 2012 vyzval sťažovateľky, aby oznámili cenu spoluvlastníckych podielov, na základe čoho sťažovateľky 25. septembra 2012 okresnému súdu oznámili, že táto cena im nie je známa a že už v žalobe žiadali, aby na tieto účely bolo nariadené znalecké dokazovanie. Dňa 11. januára 2013 okresný súd vyzval sťažovateľky, aby „... oznámili špecifikáciu bytu, resp. bytového domu...“ o vyporiadanie spoluvlastníckeho práva, ktoré malo byť prerokované, čo sťažovateľky učinili podaním z 27. februára 2013 a 27. mája 2013. Okresný súd po zistení trhovej ceny bytu dopytom na realitné kancelárie vyzval sťažovateľky na zaplatenie súdneho poplatku. Z dôvodu jeho nezaplatenia okresný súd uznesením z 5. augusta 2013 konanie zastavil. O odvolaní sťažovateľiek z 28. augusta 2013 proti predmetnému uzneseniu rozhodol okresný súd až po urgencii sťažovateľiek z 8. júla 2014, a to uznesením z 18. septembra 2014 tak, že zrušil uznesenie o zastavení konania a 28. októbra 2014 okresný súd opätovne vyzval sťažovateľky na zaplatenie súdneho

poplatku v novovyrubenej výške, ktorý sťažovateľky zaplatili 14. novembra 2014 a 25. novembra 2014. Okresný súd nariadil pojednávanie na 18. december 2014, ktoré však kvôli práceneschopnosti zákonnej sudkyne bolo odročené na 7. apríl 2015.

3. Sťažovateľky v sťažnosti podanej ústavnému súdu poukázali aj na to, že prieťahy v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 35 C 136/2012 pretrvávajú aj po tom, ako predseda okresného súdu vyhodnotil jemu adresovanú sťažnosť na prieťahy v tomto konaní za dôvodnú.

4. Sťažovateľky v sťažnosti okrem iného tiež uviedli:

„Z hľadiska povahy veci však ide o konanie mimoriadne citlivé, pretože stav neistoty ohľadne zrušenia a následného vypořádania závažne ovplyvňuje životnú situáciu účastníkov konania predovšetkým aj z toho dôvodu, že ide o spor medzi rodinnými príslušníkmi. Sťažovatelia sú toho názoru, že ochranu vlastníckym právam bez ohľadu nato, či ide o navrhovateľa alebo odporcu v konaní, by mali súdy poskytovať bezodkladne, využívajúc pritom všetky spôsoby zamedzenia stavu akýchkoľvek prieťahov v konaní a to tak zo strany účastníkov konania, ako aj súdu samotného. Sťažovatelia sú presvedčení, ako to vyplýva aj z časti I. tejto sťažnosti (skutkový stav), že je to práve samotný súd, ktorý zapríčinil neprimeranú dĺžku konania, ktoré sa už vedie takmer 3 roky. Sťažovatelia svojím správaním nezapríčinili žiadne prieťahy v konaní.“

5. Vzhľadom na uvedené sťažovateľky žiadajú, aby ústavný súd po prijatí ich sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1/ Základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 35 C 136/2012 porušené bolo.“

2/ Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje, aby Okresný súd Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 35 C 136/2012 konal bez zbytočných prietahov.

3/ Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľom finančné zadosťučinenie každému vo výške 5.000,- Eur, ktoré je Okresný súd I povinný zaplatiť sťažovateľom do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4/ Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľom trovy konania, ktoré je povinný odporca sťažovateľom nahradiť.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa judikatúry ústavného súdu dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05, II. ÚS 272/06).

9. V danom prípade preskúmaním účelnosti a časovej postupnosti procesných úkonov okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 35 C 136/2012, tak ako ich v sťažnosti uviedli sťažovateľky, dospel ústavný súd k záveru, že na tom, že okresný súd dosiaľ vec meritórne neprerokoval, má svoj podiel viny nielen okresný súd, ale aj samotné sťažovateľky. Tak ako to vyplýva zo sťažnosti, za žalobný návrh, ktorý bol podaný 29. mája 2012, sťažovateľky zaplatili súdny poplatok až 14. novembra 2014 (t. j. takmer 2 a pol roka od podania žaloby), a to aj napriek zákonom Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) im uloženej povinnosti v jeho § 5 ods. 1 písm. a), podľa ktorého „Poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu..., ak je poplatníkom navrhovateľ...“.

10. V tejto súvislosti podľa ústavného súdu neobstojí ani obranná argumentácia sťažovateľiek, ktoré boli napokon od samého počiatku konania aj kvalifikovane právne zastúpené advokátom, v tom smere, že nemali vedomosť o sume súdneho poplatku, ktorý by mali zaplatiť, keďže nemali vedomosť o cene spoluvlastníckych podielov, ktoré boli predmetom sporu o ich vyporiadanie, a to z dôvodu, že aj keby boli zaplatili tento súdny poplatok vo vyššej sume, než v akej mal byť zaplatený, a splnili by si tak zákonnú povinnosť zaplatiť súdny poplatok pri podaní návrhu, tak v súlade s § 11 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch („Ak sa zaplatil vyšší poplatok, ako sa mal zaplatiť, preplatok sa vráti, ak prevyšuje sumu 1,70 eura.“) by im bola jeho prevyšujúca časť vrátená, a pri opačnej situácii, že by sťažovateľky spolu s podaním návrhu zaplatili súdny poplatok v nižšej sume, než v akej by mal byť zaplatený, okresný súd by im dovyrúbil jeho doplatok.

11. Na doterajšom predĺžení konania má podľa zistenia ústavného súdu svoj podiel nepochybne aj okresný súd, ktorému trvalo viac ako rok (rozhodol uznesením z 18. septembra 2014), kým rozhodol o odvolaní sťažovateľiek z 28. augusta 2013 podanom proti uzneseniu z 5. augusta 2013 o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ktorého včasné nezaplatenie, resp. dôsledky jeho včasného nezaplatenia síce možno pripočítať na farchu sťažovateľiek, avšak aj okresný súd pri promptnejšom a efektívnejšom organizovaní tak svojho procesného postupu, ako aj postupu a úkonov účastníkov konania (skoršia výzva na zaplatenie súdneho poplatku, pozn.) mohol podstatne ovplyvniť plynulosť napadnutého konania, a tak prispieť k skoršiemu vyriešeniu sporu, o vyriešenie ktorého sa účastníci konania na okresný súd obrátili.

12. Ústavný súd už aj v minulosti zaujal stanovisko (napr. I. ÚS 70/02), keď uviedol, že pojem „*zbytočné prietahy*“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj pojem v „*primeranej lehote*“ obsiahnutý v čl. 6 ods. 1 dohovoru) je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať automaticky len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu súdu alebo iného štátneho orgánu, ale tento pojem je potrebné vykladať s skúmať ad hoc zohľadniac všetky rozhodujúce okolnosti danej veci.

13. Vzhľadom na uvedené zistenia, pri ktorých ústavný súd vychádzal zo skutočností uvádzaných samotnými sťažovateľkami, možno dospieť k záveru, že kumuláciou pochybení na strane okresného súdu a tiež aj na strane sťažovateľiek ako účastníčok konania iniciujúcich spor došlo k spomaleniu konania, a to v miere zodpovedajúcej, resp. korešpondujúcej s týmito ich pochybeniami, ktoré tak musia sťažovateľky ako účastníčky konania aj strpieť. Vzhľadom na konkrétne okolnosti tejto veci zistené obdobie nečinnosti nie je takej intenzity, že by bolo spôsobilé v ústavnoprávnej rovine signalizovať porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. V prípade, keď ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „*zbytočné prietahy*“ v zmysle čl. 48 ods. 2

ústavy (II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03), nevysloví porušenie práva zaručeného v tomto článku, ale sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04).

15. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľiek už po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

16. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o prikázaní okresnému súdu konať, ako aj rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia a úhrady trov konania sú viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľiek (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o týchto nárokoch sťažovateľiek už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2015